

et større Spørgsmaal, end det ser ud til paa Papiret. Det kommer til at berøre saa godt som alle Borgere i København, og det er jo ogsaa gennem Lovgivningen anerkendt, at det er et saa almindeligt kommunalt Spørgsmaal, derved, at man gør en Erklæring fra Kommunalbestyrelsen til Betingelse for, at Ligningen kan anordnes. Man har derigennem slaaet fast, at Kommunen har væsentlige Interesser i Afgørelsen af dette Spørgsmaal, og det har derfor til Stadighed, i alt Fald saa langt min Erfaring strækker sig tilbage i det kommunale Liv, været et Punkt, der har vakt Misfornøjelse, medens den Lov har bestaaet, at Kommunalbestyrelsens Indflydelse paa Afgørelsen af Spørgsmaalet i Virkeligheden reducerer sig til intet.

At en Erklæring, som skal afkræves Kommunalbestyrelsen, ikke nødvendigvis kommer til at spille nogensomhelst Rolle ved den endelige Afgørelse, det har indenfor Kommunalbestyrelsen affødt en vis Uvillie mod overhovedet at beskæftige sig med dette Spørgsmaal, idet man har ræsonneret: Hvad kan det egentlig hjælpe at rykke frem med det Artilleri af statistiske Bevisligheder, som staa til Raadighed, eller med gode Grunde af borgerlig Lødhed, som der kan være Tale om at henvise til, naar alligevel en saadan afkrævet Erklæring ikke behøver at faa den fjerneste Indflydelse paa Afgørelsen? Men det er ikke heldigt, at der er en saadan Stemning lige overfor Sager, der skulle behandles. Der vil i Virkeligheden først paa ny komme Ønske op i Kommunalbestyrelsen om en virkelig indgaaende Bearbejdelse af Sagen, naar Kommunalbestyrelsens Afgørelse ogsaa faar i alt Fald en vis Indflydelse paa den endelige Afgørelse fra Ministeriets Side. Derfor har det Spørgsmaal jævnlig været oppe, om det ikke var i sin Orden, at den Erklæring, der nu afkræves, afløstes af en Anbefaling, saaledes at Kommunalbestyrelsen, som jo dog staaar alle de Forhold nærmest og bedst er i Stand til at have en Forestilling om, hvilke Krav der er berettigede og hvilke der er uberettigede af dem, der stilles til Kirkeligningen, fik den endelige Indflydelse.

Jeg tillader mig derfor at henstille, at bl. a. dette Spørgsmaal tages op til en virkelig Overvejelse her i Tinget og anbefaler i den Anledning det Forslag, som er bebudet om Nedsættelse af et Udvalg, der i al Hurtighed kunde tage Sagen op og føre den frem igen for Tinget, muligvis eller forhaabentlig med de Ændringer, som

det vil vise sig at være naturligt at underkaste Lovforslaget.

Hammerich: Ligesom den ærede sidste Taler skal jeg fatte mig ret kort og skal ikke følge det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgerbjerg) i hans vidtgaaende Betragtninger om Sagen. Det ærede Medlem kom ind paa at ville paavise, hvorledes Behandlingen af disse Spørgsmaal var bleven ganske anderledes reaktionær efter Systemskiftet. Om det ærede Medlem har Ret deri, skal jeg ganske lade ligge. Jeg tror ikke, han har Ret i det, men det vedkommer ikke mig. Det ærede Medlem var derhos inde paa at forlange en betydelig indgribende Ændring i hele Forholdet mellem Stat og Kirke, og det ærede Medlem har Ret i, at hvis det, han stræber hen imod, skulde naas, saa var noget saadant nødvendigt. Om jeg her kunde følge ham, om jeg kunde være med til at stille Kirken helt frit indenfor Samfundet og fri af Staten, er noget, der slet ikke ligger for her. Her ligger kun for dette, om den Ret til at ligne paa Sogmenighederne, hvad Kirkernes Drift og Vedligeholdelse kræve, og som vi have ifølge den nugældende Lov, fremdeles skal opretholdes. Efter vor Grundlov have vi en Folkekirke, der skal understøttes af Staten, og den Støtte, som Kirken skal have af Staten, maa Staten finde Vej til igen at ligne paa Sogmenighedernes Medlemmer.

Efter vor Lovgivning hviler denne Ligning paa de enkelte Sogne. Her i København har man imidlertid fundet, og efter min Mening med Rette, at der derved vilde komme en ret stor Ulighed for Beboerne af de forskellige Sogne, idet vi have adskillige meget rige Sogne tilmed med meget velstaaende Beboere i, som vilde kunne slippe omtrent helt for Paaligning, medens der i de fattigere Sogne vilde kunne komme en saa meget haardere Paaligning. Det er for at komme ud over denne Ulighed, at det foreliggende Lovforslag giver den Bemyndigelse, som jo i øvrigt slet ikke drejer sig om saa store Summer. Det er efter min Mening ingenlunde saa horribelt, at der i en Tid, hvor der har været en stærk Udvikling af det kirkelige Liv her i København, ogsaa er blevet paalignet et Beløb af 600,000 Kr. i Kommunen. Det ærede Medlem maa ikke glemme, at der netop i de Aar i det hele taget — ganske vist ad frivillig Vej — har været en Vækst i Kirkesagen, som har bidraget sit til, at der er stillet noget større Krav; men de Krav,